

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa județeană/a municipiului București
17 martie 2018
Clasa a VI-a

Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Totalul este de 120 de puncte.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Citește cu atenție următoarele texte:

A.

Delta, după câte știi, seamănă cu lacul cel cenușiu, unde pelicanul bătrân stă toată ziua grav, așteptând un fotograf. Ca să-i iasă poza bine, nici nu se mișcă din loc. Și ține și-un pește-n cioc. Dar, râdea un guguștiuc, cică peștele-i de cauciuc! Aici, în deltă, vedeți, pe lângă foarte mulți pelicani, mai există și lișițe, nagâți și cormorani. O, aici sunt toate păsările de pe pământ (dacă nu și ceva în plus, adică păsările din Luna de sus). S-au adunat în aceste locuri pline de vrajă, ca să facă plajă. Eu mai cred că ele baț mările și poienele până aici și ca să-și arate penele. Pentru că, anual, în Delta Dunării se deschide, pentru o lună și jumătate, Expoziția păsărilor neîmpăiate. Nu vedeți că toate au sprâncenele și penele care mai de care mai frumos colorate? Unele și le vopsesc cu verdeață de alge din fluviul Gange, altele cu untură de crocodil din Nil sau mai știi eu cu ce boia din Africa. După aceea își lustruiesc penele cu un pluș și își fac ciocul cu ruj. Bineînțeles, la sfârșitul sezonului pasărea cea mai frumoasă primește premiu o broască-țestoasă.

Intrăm acum într-o pădure unde nu cresc mure. Copacilor înalți, care au în vârf un pământuf, li se spune în limba deltei „stuf”. În fiecare dimineață, aici e raiul puilor de rață, de nagâți și de bătlan. Trestii le țin loc de tobogan. Se suie unul în capul altuia până când ultimul ajunge în vârful trestiei, cea mai înaltă, și de-acolo alt pui îi dă brânci în baltă. Acolo încep să bea apă – nu ca să se înece, ci așa, le place, că e rece. Să știți: păsările astea toate știi de mici să înoate. Cineva spunea un lucru nou: că ele ar învăța să înoate chiar în ou. Cică în fiecare găoace cartea de citire zace. Când puilul de rață învață pe de rost totul, sparge coaja cu ciocul. Și cât e el de pui toată balta e a lui.

Ce să vă mai spui? Apa asta, pe care plutește plaurul, e scumpă ca aurul. În primul rând, e dulce, de la cercul de la suprafață rotund și până la ierburile de la fund. Și apa dulce mult aduce. Unde mai pui aceste păsări și acești pui, acești pești, de care nu ai loc să te-nvârtești; și acești brotaci care scot limba la fluturi și la gândaci! Vedeți stuful că-și scutură pământul? Ei, aflați că eu, cu o șmecherie, pot scoate din stuf hârtie. C-am aflat că-n fiecare trestie ce se leagănă peste mâl stau coli de hârtie sul. Dacă ești scriitor, ești fericit: cu o trestie de-asta te-ai pricopsit. Scoți tot papirusul din ea seara, și trestia se umple la loc dimineața. Pe o trestie de-asta îți poți mângâli, cum vrei, toată viața.

Marin Sorescu, **De-a Delta Dunării**

B.

Cel mai mare ținut mlăștinos din Europa, cuprinzând una dintre cele mai mari întinderi de stufăriș din lume, Delta Dunării este dominată de stuful care formează insule fixe sau plutitoare de vegetație (plauri). Acestuia i se adaugă alte plante riverane și de plaur: papura, feriga de apă, măcrișul, izma broaștei, cucuta de apă, rogozul, menta, troscotul, salcia pitică. Suprafetele nisipoase ale Deltei sunt acoperite cu iarbă și alte specii de stepă: salcia albă, plopul, arinul, frasinul, pădurile combinate de pe grinduri. Luciul apei este populat de nenumărate specii de plante cu frunze plutitoare: nufărul alb, nufărul galben, iarba broaștelor, ciulinele de apă, limba apei, rizacul, cornacul, cosorul.

În Deltă trăiesc peste 110 specii de pești, dintre care 75 de specii de apă dulce. Un loc aparte printre peștii Deltei Dunării îl ocupă sturionii marini: păstrugă, morun, nisetru, de la care provin icrele negre (caviarul), precum și sturionii de apă dulce: cega și viza. Dintre peștii migratori, cel mai important este scrumbia. Somnul este cel mai mare pește care trăiește în apele dulci din România, în Deltă recordul fiind de 400 de kg. La șalău recordul este de 21 de kg. Alți pești foarte apreciați de pescari sunt: știuca, șalăul, crapul, carasul, caracuda, avatul, bibanul, roșioara, plătica, linul. În lacurile Deltei se poate pescui știucă și biban, crap, somn, șalău, caras etc. [...]. Sectorul marin adăpostește majoritar morun și nisetru, precum și scrumbia de Dunăre.

Flora și fauna – Razim-Sinoe, www.razim-sinoe.ro

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la cele două texte.

SUBIECTUL I – Lectură și redactare (50 de puncte)

a. Înțelegerea textului ficțional/nonficțional 12 puncte

1. Precizează două trăsături comune ale textelor-suport. 6 puncte
2. Prezintă două trăsături specifice tipului de text în care se încadrează fragmentul B. 6 puncte

b. Scriere despre textul ficțional/nonficțional 30 puncte

Redactează un text, de 150 – 250 de cuvinte, în care să evidențiezi raportul dintre realitate și ficțiune, așa cum se reflectă în textul-suport A.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- numirea a două trăsături specifice tipului de text identificat;
- prezentarea raportului dintre realitate și ficțiune, prin referire la modul de expunere predominant;
- comentarea a patru secvențe semnificative pentru raportul dintre realitate și ficțiune;
- adecvarea conținutului la cerință.

Vei primi 8 puncte pentru redactarea răspunsului la punctul b (registru de comunicare, stilul și vocabularul – 2 puncte; coerența textului – 1 punct; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care textul are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea – Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

Redactează un text, de minimum 100 de cuvinte, în care să-ți exprimi opinia despre petrecerea timpului liber în natură.

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de construcție a comunicării (50 de puncte)

1. Precizează numărul de litere și de sunete din cuvintele: *brotaci* și *expoziția*. 4 puncte
2. Selectează patru cuvinte care conțin diftong din următorul enunț: *În pajiștile de stepă nisipoasă trăiesc potârnichea, prepelița, ciocârliele, pasărea ogorului*. 4 puncte
3. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *grav*, *bat*, *suprafețele*, *aparte*. 4 puncte
4. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin conversiune și a unui cuvânt obținut prin derivare, selectate din secvența: *Nu vedeți că toate au sprâncenele și penele care mai de care mai frumos colorate? Unele și le vopsesc cu verdeață de alge*. 4 puncte
5. Motivează rolul semnelor de punctuație din enunțul: *Doamne, ce ne vom plimba!* 4 puncte
6. Alcătuieste trei enunțuri în care verbul *a ține* să aibă alte sensuri decât cel din enunțul: *Și ține și-un pește-n cioc*, precizându-le. 6 puncte
7. Formulează câte un enunț în care cuvântul subliniat în structura *lacul cel cenușiu* să aibă alte două valori morfologice, pe care să le menționezi. 6 puncte
8. Menționează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în enunțul: *Apa asta, pe care plutește plaurul, e scumpă ca aurul*. 6 puncte
9. Construiește enunțuri în care substantivul *pelican*, aflat în cazul acuzativ, să îndeplinească trei funcții sintactice diferite, pe care le vei preciza. 6 puncte
10. Transcrie predicatul din enunțul: *Dar, râdea un guguștiuc, cică peștele-i de cauciuc!*, precizând felul acestora. 6 puncte

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.